

АДАПТИВНЕ ПЛАНУВАННЯ ОБСЯГІВ ВИРОБНИЦТВА НА МАШИНОБУДІВНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ МАЛОГО БІЗНЕСУ

В умовах ринкової економіки одним з важливих завдань управління підприємством є мінімізація ризиків пов'язаних із невизначеністю попиту на продукцію. На рис. 1 представлено процес адаптивного планування обсягів виробництва, що дозволяє зменшити таку невизначеність.

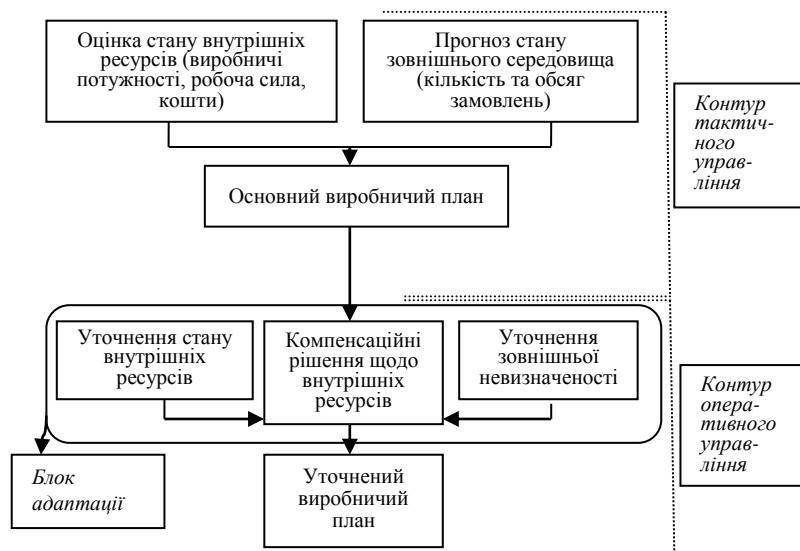

Рис. 1 – Схема адаптивного планування обсягів виробництва

На тактичному рівні основним завданням в системі управління виробництвом є підтримка балансу таких ресурсів як виробничі потужності, тобто основні фонди та трудові ресурси підприємства. За кожним із цих ресурсів має бути визначено його потенціал – максимально можлива кількість ресурсу, що буде у розпорядженні підприємства в поточному періоді. Враховуючи величину потенціалу ресурсів, створюються регламенти і механізми їх використання, що надавали б підприємству можливість своєчасно реагувати на зміну тренду попиту на продукцію.

Обсяг виробництва пропонується визначати за допомогою мінімаксного критерію Гермейєра. Такий методичний підхід ґрунтується на мінімізації втрат, що складаються із витрат пов'язаних із зберіганням одиниці нереалізованої продукції у випадку, коли прогнозований попит менший за реальний, та втраченого прибутку від реалізації одиниці продукції в протилежному випадку.

Безпосередньо на оперативному рівні в процесі поточної виробничої діяльності визначаються параметри ресурсів, які будуть залучатися. Приймаються рішення щодо обсягу постачань, змінності роботи основного виробництва, включення в програму виробництва додаткових замовлень, параметрів роботи обладнання.

Компенсаційні рішення, які можуть прийматися підприємством за умови прийняття додаткового замовлення в поточному періоді складаються із:

- 1) рішення щодо збільшення змінності роботи основного виробництва коли реальний попит на продукцію підприємства виявився більшим за визначений плановий обсяг виробництва;
- 2) рішень щодо пошуку необхідного додаткового обсягу матеріальних ресурсів: за рахунок перерозподілу ресурсів між різними виробничими підрозділами або замовлення потрібного обсягу ресурсів у постачальника.

Величина, на яку компенсується запланований обсяг виробництва, знаходиться з урахуванням часу між поданням додаткового замовлення на продукцію та її отриманням. Чим менший цей час, тим більшою є невизначеність щодо застосування компенсаторного механізму. Для визначення цієї величини доцільно застосовувати критерій Вальда, який допускає, що природа (зовнішнє середовище) знаходиться в самому невигідному для підприємства стані, тобто підприємство отримує мінімум часу для виробництва додаткового замовлення.

Таким чином, враховуючи пропонувані механізми і заходи в процесі планування обсягів виробництва потрібно відзначити, що на тактичному рівні адаптація носить пасивний структурний характер, а на оперативному – пасивний параметричний.

1. Эддоус М., Стэнфилд Р. Методы принятия решения. – М.: Аудит, ЮНИТИ, 1997. – 590 с.
2. Чейз Р. Б., Эквילайн Дж. Н., Якобс Р. Ф. Производственный и операционный менеджмент, 8-е издание.: Пер с.англ.- М.: Издательский дом «Вильямс», 2001. - 704 с.